

Ajánló

Büntetés-végrehajtási jog. 4., átdolgozott kiadás. Szerkesztette: Horváth Tibor. Bp. Rejtjel Kiadó. 2007. 340 oldal. 4 500 Ft.

A büntetés-végrehajtási jogi ismeretek első – jogelméleti, történeti és összehasonlító feldolgozást is tartalmazó – tankönyve 1983-ban jelent meg a BM Könyvkiadónál. Az Rejtjel Kiadó és a Rendőrtiszti Főiskola közös kiadású 1999-es jegyzetének – a most ismertetésre kerülő jegyzet első változatának – feladata elsősorban a büntetés-végrehajtás szervezet hatáskörébe tartozó szabadságvesztés-büntetés, illetve a szabadságkorlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozó joganyag feldolgozása volt. 2001-ben és 2003-ban jelent meg a tankönyv 2. és 3. kiadása. Ezek a kiadványok már a büntetés-végrehajtási jog teljes joganyagának bemutatására vállalkoztak. A 4., átdolgozott kiadás az utóbbi négy év jogszabályi módosulásaival javította a tankönyv előző verzióját.

A tankönyv szerkezet lényegében nem változott. Az első rész elméleti bevezető után bemutatja az egyes európai államok büntetés-végrehajtási rendszereit. A második és a harmadik rész a szabadságelvonással, illetve -korlátozással, míg a negyedik rész az ezekkel járó büntetőjogi, büntetőeljárás, rendészeti és egyéb jogkövetkezmények végrehajtásának jogi szabályozását dolgozza fel. Végül az ötödik rész a büntetés-végrehajtási tevékenység fokozatosan szélesedő jogállami kontrollját mutatja be. A könyv végén a büntetés-végrehajtási jog válogatott hazai és nemzetközi szakirodalmát találjuk.

A kiadvány a tantárgy ismeretanyagát foglalja össze elsősorban a felsőoktatás hallgatói számára, ugyanakkor haszonnal forgathatják mindazok, akiket hivatásuk a büntetés-végrehajtáshoz köt.

Hortobágyi kényszermunkatáborok 1950 – 1953 között. Szimpózium 2006. szeptember 4. Szerkesztette: Eötvös Péter. Bp. Konrad-Adenauer-Stiftung. 2006. 127 oldal. Ár nélkül.

Az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójából megtartott rendezvény anyagát tartalmazza a kötet.

Bank Barbara tanulmánya a magyarországi kitelepítő zárt táborrendszer történetét tárgyalja. Kronologikusan mutatja be: a szovjet Gulag táborok mintájára, hogyan alakult ki a kényszermunkatábor-rendszer hazai változata, illetve a kitelepítési hullámokkal párhuzamosan hogyan változott a táborok sorsa, majd az 1953-as amnesztiarendelet értelmében hogyan számolták fel a táborokat. Hantó Zsuzsa dolgozata a civil társadalom felszámolásának – az ötvenes évek elején lezajlott – folyamatát vázolja fel. Ebben a folyamatban, a bűnössé nyilvánítás, az áttelepítések, kitelepítések és deportálások, a magántulajdon erőszakos megszüntetése egyaránt közrejátszottak.

Tabajdi Gábor tanulmánya azt az államgépezetet állítja az olvasó elé, amely a hortobágyi kényszermunkatáborokat megszervezte. A szerző az MPD vezetésétől (mint megrendelőtől) kezdve, az ÁVH-n (mint legfőbb végrehajtón) keresztül a minisztériumokig sorra elemzi az államapparátus egyes tényezőinek felelősségét. Kovács Dániel

dolgozata a Hortobágyra kitelepítettek közötti feszültségeket és túlélési stratégiákat vizsgálja. Jávor Béla írása azzal foglalkozik, hogy milyen társadalmi, jogi és törvényi környezetben került sor a kitelepítések, deportálások végrehajtására. Saád József tanulmánya a kényszermunkatáborokkal kapcsolatos személyes és közéleti emlékezés kérdéseit elemzi.

Amint azt a kötet szerzői bemutatták: az ötneves évek elején lezajlott deportálások is okai és előidézői voltak az 1956-os forradalomnak.

Kriminológia – Szakkriminológia. Szerk. Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Korinek László – Lévay Miklós. Budapest. Complex Jogi és Üzleti Kiadó. 2006. 708 oldal. 5 565 Ft.

A legújabb Kriminológia tankönyv nagyszabású vállalkozás eredménye: a huszonöt fejezetet tartalmazó kötet megírásában tizennyolc szerző működött közre.

A mű három szerkezeti egységből áll. Az első rész tudományelméleti, tudománytörténeti, illetve a bűnözés megismerésével, értelmezésével kapcsolatos fejezeteket foglal magába. A második rész a kriminológiai szempontból leglényegesebb bűncselekmény- és bűnelkövetői csoportokra vonatkozó ismereteket tárgyalja. Ebben a gondolati egységben olvashatunk például a fehérgalléros bűnözésről, a szervezett bűnözésről, a terrorizmusról, az alkoholizmus, a kábítószer-probléma és a bűnözés összefüggéseiről, valamint a gyermek- és fiatalkori bűnözésről. A harmadik részben a bűnözésre reagálás kriminológiaiailag releváns kérdéseit bemutató fejezetek szerepelnek. Itt kapott helyet az alternatív szankciókat, illetve a helyreállító igazságszolgáltatást bemutató anyag rész. (Egy, a szabadságvesztés büntetés kriminológiai kérdéseit tárgyaló fejezet – sajnálatosan – hiányzik a könyvből.)

A tankönyv azoknak a szakoknak a hallgatói számára készült, amelyekben kriminológiát, illetve a bűnözés kérdéskörével, a bűnelkövetőkkel való bánásmóddal és a bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismereteket oktatnak.

A kötet természetesen egyben szakkönyv is: haszonnal forgathatják az igazságszolgáltatási területén dolgozó és az egyéb szakemberek.

Rosta Andrea: A bűnmegelőzés elmélete. Budapest – Piliscsaba. Loisir Kft. 2006. 213 oldal. (Pázmány Társadalomtudomány 3.) 2 800 Ft.

A kötet a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészstudományai Kar könyvsorozatának darabja, amelynek tárgya a bűnmegelőzés globális témáján túl a fiatalkorúak bűnmegelőzése. A könyv ennek megfelelően két részre tagolódik.

Az első rész „A bűnmegelőzés megértése” címet viseli. A bűnmegelőzés fogalmának, céljainak, alapelveinek tisztázását követően a különböző bűnmegelőzési modellekről olvashatunk. Ezután egy történeti jellegű fejezet következik, majd „A bűnmegelőzés gyakorlati kérdései” című anyag rész a nemzetközi elvárásoktól, ajánlásoktól kezdve a hazai szabályozáson át a bűnmegelőzésben közreműködő állami és civil szervezetek munkájának bemutatásáig rendkívül nagy témakört ölel fel. Az első rész a következők levonásával zárul.

A második rész címe: „Fiatalkorú elkövetők a bűnmegelőzés rendszerében”. A fiatalkori kriminalitás mindig is kitüntetett területe volt a hazai és a nemzetközi kriminológiának, amely a kezdetektől fogva élénk érdeklődés fordult az adott korosztály normaszegő viselkedése irányába. Ebben a részben a törvényi háttér ismertetésén túl nagy szerepet kap a hazai fiatalkori kriminalitás megelőzési rendszerének elemzése a SWOT analízis segítségével.

A szerző a könyvet záró gondolataiban rámutat: törekednünk kell arra, hogy a társadalompolitika eszközeit hatékonyabban alkalmazzuk a fiatalkori bűnözés megelőzése érdekében, illetve a büntetőpolitika és a bűnmegelőzési politika egymást kiegészítő, erősítő kapcsolatát tovább kell javítani.

Schengenre hangolva. Szerkesztette: Tóth Judit. Bp. Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma. 2007. 44 oldal. (Európai Műhelytanulmányok 113. szám) Ár nélkül.

Magyarország 2007. december 21-én csatlakozott a schengeni övezethez. Hazánk teljes jogú schengeni taggá válásával a magyar állampolgárok határellenőrzés nélkül, bármikor és bárhol – tehát nem csak a korábbi kijelölt határátkelőhelyeken – léphetik át a belső határokat, amennyiben más schengeni országokba utaznak be.

A tavaly év végi ünnepségeket a médiák jóvoltából valamennyien fel tudjuk idézni, de vajon magáról a schengeni egyezményről, annak következményeiről eleget tudunk-e?

A kiadvány első fejezete arra a kérdésre keresi a választ, hogy mi változik a schengeni egyezmény teljes körű alkalmazásával. Ez az anyag rész azon túl, hogy felvázolja az egyezmény történetét, kiemelten kezeli a migráció kezelésének és a terrorizmus megelőzésének témakörét. A „Schengen és a szomszédság” című fejezet azt írja le, hogy milyen hatással lesz Magyarország schengeni övezeti tagsága a külső határokon formálódó, határon átnyúló együttműködések létrejöttére, illetve az euroregionális stratégiai partnerségek megvalósítására. A kötet harmadik fejezetében Schengen gyakorlati működéséről olvashatunk (személyi kategóriák határellenőrzéskor, a határátlépés és a vízumkiadás szabályozása, határrendészeti ellenőrzés az ország mélységében stb.)

A térképekkel, táblázatokkal, grafikonokkal szemléletesebbé tett kiadvány rendkívül informatív, továbbá tárgyszerű pontossággal foglalja össze a bonyolult, szerteágazó témát.

A szociális piacgazdaság lexikona. Gazdaságpolitika A-tól Z-ig. Szerkesztette: Rolf H. Hass, Hermann Schneider, Klaus Weigelt. Bp. Magyar Almanach Kiadó. 2006. 576 oldal. Ár nélkül.

A szociális piacgazdaságot Ludwig Erhard és Alfred Müller-Armack alapozta meg az ötvenes években, gyakorlati megvalósulása, virágzása az elmúlt évtizedekben elsősorban a „német gazdasági csodához” volt köthető. Manapság Németországnak is súlyos gazdasági nehézségekkel kell megküzdenie. A lexikon szerzői – az egyes tudományágak elismert szakértői – úgy vélték: koncepciójánál fogva a szociális piacgazda-

ság képes felet adni a nehézségekből adódó társadalmi problémákra akár Németországban, akár másutt a világon.

A kötet átfogó információt nyújt Németország és a nyugat-európai államok gazdasági és szociális rendjének alapjairól. A szociális piacgazdaság lexikona nem recept-könyv, amely csak úgy egyszerűen alkalmazható egy másik országra, de magában foglal egy sor olyan alaptételt és elvet, mint a szabadság és a rend, a piac és a verseny, a szociális kompenzáció és az állam szerepe, amelyek minden nemzetgazdaságban állandóan a politikai párbeszéd és a döntések tárgyát képezik, függetlenül az egyes nemzetek gazdasági és szociális helyzetétől. Ezért a lexikon iránt világszerte érdeklődés mutatkozott: eddig a magyaron kívül spanyol, kínai, vietnámi, szerb és cseh nyelvre is lefordították. A magyar kiadásba néhány jeles hazai szerző (Bod Péter Ákos, Inotai András stb.) szócikke is bekerült.

A könyv – tartalmánál fogva – főként a gazdasági és jogi karok hallgatóinak érdeklődését keltheti fel, de az olvasók szélesebb táborának figyelmére is számíthat.

*(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság
Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)*